

Gemeente Haarlem
Burgemeester en Wethouders
Postbus 511
2003 PB Haarlem

Haarlem, 27 januari 2010

Geacht College,

Inzake: **Aanvraag aanwijzing tot beschermd gemeentelijk monument**

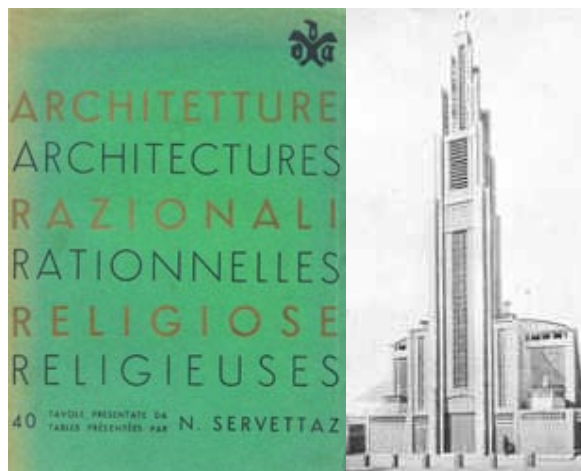
Namens SBEZK doen wij hierbij op de voet van de Monumentenverordening van uw Gemeente een aanvraag om aan te wijzen tot beschermd gemeentelijk monument de Kapel Nieuw Vredenhof inclusief de daarbij behorende voormalige kosterswoning gelegen aan de Oldenbarneveltlaan 15 te Haarlem.

De kapel is gebouwd naar het ontwerp van de in de regio Zuid-Kennemerland bekende architect H. Korringa en beschikt over bijzondere architectonische kwaliteiten. De kapel verkeert aan de buitenzijde nagenoeg in oorspronkelijke staat. Aan de voorzijde is de kapel in de vorige eeuw uitgebreid met een moderne entree. Deze uitbreiding verdient geen bescherming en kan wat ons betreft ook worden verwijderd. Ook de latere uitbouw aan de achterzijde van de kerk is niet beschermenswaardig. Onze monumentaanvraag betreft daarom uitsluitend het oorspronkelijke deel van de kapel, dwz exclusief de latere uitbreidingen.

De kapel is door zijn verschijningsvorm en vooral door het karakteristieke torentje een dermate markant gebouw in Haarlem-Zuid, gelegen op de grens met Heemstede, dat het de moeite waard is dit erfgoed voor de huidige en toekomstige inwoners van Haarlem te behouden. De kapel is een gaaf bewaard gebleven voorbeeld van een bouwwerk met een bijzondere functie in een architectuurstijl die voor Haarlem Zuid (voorheen Heemstede) toonaangevend is binnen een bijzonder stedenbouwkundig plan dat in dezelfde bouwperiode werd voltooid (het Algemeen Uitbreidingsplan uit 1912 van de bekende architecten Jan Stuyt en Jos Cuypers). Het

pand is beeldbepalend gelegen binnen deze stedenbouwkundige context en is bovendien ontworpen door een lokale architect met (inter-)nationale uitstraling. De stedenbouwkundige waarde is hoog en is sterk gerelateerd aan het omringende groen (gelegen bij de sportvelden en de Haarlemmer Hout).

De architect Korringa was in zijn tijd veelgevraagd en vooral zijn woonhuizen werden hoog gewaardeerd. Zie ook: J.H.W. Leliman, *Het Stadswoonhuis in Nederland, gedurende de laatste 25 jaren*, 's Gravenhage 1920 en van dezelfde auteur *Het Moderne Landhuis in Nederland* uit dezelfde tijd.

Afbeelding 2: In dit fameuze Italiaanse 'collectors item' uit 1932 wordt ook werk van Korringa gepubliceerd, temidden van de grootheden van zijn tijd: Servettaz, N. Architetture razionale religiose, Milano.

Wij zijn derhalve van mening dat een monumentale waardering en plaatsing op uw gemeentelijke monumentenlijst zeer verantwoord is.

Wij dienen deze aanvraag bij u in omdat de bestuursrechter op 4 januari 2010 heeft uitgesproken dat de monumentenstatus die al veel eerder door u was toegekend aan de kapel, moet komen te vervallen. De rechter oordeelde dat de gemeente Haarlem het tegenadvies met betrekking tot de cultuurhistorische waardering van de kapel zoals dat was ingediend door het kerkbestuur, onvoldoende gemotiveerd had weerlegd. Wij zijn in tegenstelling tot het kerkbestuur van mening dat de kapel wel degelijk de gemeentelijke monumentenstatus verdient en verzoeken u deze opnieuw toe te kennen, daarbij rekening houdend met de uitspraak van de rechter. Dat houdt in dat het tegenadvies dit keer gemotiveerd dient te worden weerlegd door de

gemeente Haarlem. Wij verzoeken u deze gemotiveerde weerlegging zo spoedig mogelijk te verzorgen.

Tevens verzoeken wij u hierbij de bestemmingsmogelijkheden voor de kapel te verruimen, zodat herbestemming eenvoudiger gerealiseerd kan worden. Al tijdens de zitting op 3 december jl werd duidelijk gemaakt door het kerkbestuur dat de gemeente Haarlem niet was ingegaan op het verzoek een ruimere bestemming toe te kennen aan de kapel en kosterwoning, terwijl die mogelijkheid en gelegenheid zich wel voordeden voordat het nieuwe bestemmingsplan afgelopen zomer (2009) van kracht werd. Op de kapel rust momenteel uitsluitend de bestemming 'maatschappelijke doeleinden'. Het kerkbestuur gaf gemotiveerd aan dat deze bestemming de mogelijkheden voor herbestemming aanzienlijk inperkte. Zo zou het bijvoorbeeld niet mogelijk zijn om woonruimte te realiseren in de kapel. Indien de bestemming wordt verruimd met ondermeer de functie 'wonen' en 'kantoorruimte', dan kan de kapel ook voor andere doeleinden worden gebruikt. De verruiming van de bestemmingsmogelijkheden zou indirect de financiële positie van de Protestantse Gemeente Heemstede ten goede kunnen komen.

Uw medewerkers gaven op eigen initiatief tijdens de zitting als voorbeeld aan dat in een andere kapel in Haarlem een tandartspraktijk was gerealiseerd. Ook dit zou tot de bestemmingsmogelijkheden moeten kunnen behoren, zo luidde het standpunt van deze medewerkers. Laat onverlet dat het huidige bestemmingsplan dat niet toelaat.

De rechter heeft in de uitspraak van 4 januari jl geconstateerd dat de gemeente Haarlem geen rekening heeft gehouden met de beperkte gebruiksmogelijkheden van de kapel onder verwijzing naar artikel 2 van de monumentenverordening en de uitspraak van de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State van 13 december 2006 (LJN: AY8113). Daarbij zijn de volgende overwegingen van de rechtbank van belang:

- (1) Door de gemeente Haarlem is onvoldoende ingegaan op de nadelige consequenties van de aanwijzing van het pand als gemeentelijk monument voor de eigenaar;
- (2) door de gemeente Haarlem is niet ingegaan op de stelling in het tegenadvies dat de aanwijzing leidt tot permanent hoge onderhoudskosten;
- (3) de gemeente Haarlem heeft geen rekening gehouden met het feit dat het pand niet meer in gebruik is als kerk terwijl het bovendien

- onwaarschijnlijk is dat het pand in de toekomst ooit nog als kerk zal worden gebruikt;
- (4) het geldende bestemmingsplan laat een zeer (te) beperkte bestemming toe, nl uitsluitend bestemming maatschappelijke doeleinden
  - (5) de gemeente Haarlem heeft niet weersproken dat de Protestantse Gemeente Heemstede het pand moet verkopen op grond van financiële overwegingen (immers de Protestantse Gemeente bezit al twee monumenten die ook moeten worden onderhouden)

In het licht van het bovenstaande, zien wij alleen een kans deze kapel voor het nageslacht te behouden, als deze niet alleen op zeer korte termijn onherroepelijk de gemeentelijke monumentenstatus verkrijgt, maar ook en vooral een nieuwe gebruiksmogelijkheid. Het voortbestaan is naar onze mening direct gekoppeld aan een uitbreiding van de bestemmingsmogelijkheden. Wij verzoeken u hieraan gevolg te geven door een ontheffingsprocedure (of een postzegelplan of welke andere spoedprocedure ook), opdat sloop van de kapel wordt voorkomen, nu de monumentenstatus is opgeheven. Onze gedachten gaan uit naar de volgende uitbreiding (naast de al genoemde maatschappelijke doeleinden):

- wonen (uiteraard in het bijzonder van toepassing op de kosterwoning)
- kantoorruimte
- praktijkruimte (fysiotherapie, tandartspraktijk, advocatuur ed)
- muziekrimte (ivm muzieklessen, oefenruimte, orkestruimte) voor zover dit niet onder maatschappelijke doeleinden zou kunnen worden gerangschikt
- congresruimte (idem)
- gezondheidscentrum, of zorgcentrum (idem)
- sportruimte (idem)

Vertrouwend dat u onze beide verzoeken zo spoedig mogelijk in behandeling zult nemen en ons op korte termijn zult berichten, verblijven wij,

Hoogachtend,

M Roos-Andriessse, secretaris

Stichting Bescherming Erfgoed Zuid Kennemerland SBEZK